

Hírlevél 2016/2.

- MEGJELENT A DRUGNET EUROPE LEGÚJABB 93. SZÁMA
- KIADVÁNYAJÁNLÓ: SZERHASZNÁLAT ÉS MENTÁLIS ZAVAROK KOMORBIDITÁSA EURÓPÁBAN
- AZ EMCDDA TEVÉKENYSÉGE A SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS ADATGYŰJTÉSÉVEL KAPCSOLATOSAN
- FÓKUSZBAN AZ MDMA TARTALMÚ TABLETTÁK LEFOGLALÁSA EURÓPÁBAN
- RÖVID INTERVENCIÓK A SÜRGŐSSÉGI BETEGELLÁTÁSBAN – ÚJ EMCDDA SZAKIRODALMI ÖSSZEGZÉS
- UPSZ! – FEBRUÁRI AKTUALITÁSOK
- NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ

MEGJELENT A DRUGNET EUROPE LEGÚJABB 93. SZÁMA

Megjelent az EMCDDA negyedéves hírlevelének legújabb száma, mely közreadja az ügynökség új stratégiáját és munkatervét, valamint ismerteti a most megjelent termékeket és kiadványokat. A kiadvány bemutatja az ENSZ kábítószerügyi gyűlésére készülő EU tagállamok álláspontját, továbbá méltatja a leköszönő igazgatót is.

Az angol nyelvű kiadvány elérhető [az EMCDDA honlapján](#). ■

KIADVÁNYAJÁNLÓ: SZERHASZNÁLAT ÉS MENTÁLIS ZAVAROK KOMORBIDITÁSA EURÓPÁBAN

A kiadvány a kábítószer-használattal összefüggő problémák és a pszichiátriai zavarok együttes előfordulását vizsgálja. A kutatás az elméleti és történeti háttérrel jelentős mennyiségű komorbiditással foglalkozó szakirodalommal alapoza meg, de a gyakorlatra is kiterjed. A kiadvány a szerhasználat melletti mentális zavarok diagnosztizálásának módszereire, valamint a komorbiditás európai prevalenciájára és klinikai relevanciájára is kitér. Az összefoglaló ezen kívül a leggyakrabban előforduló pszichés zavarokat egyesével vizsgálva kezelési javaslatokat is nyújt, továbbá országokra lebontva veszi számba a kezelésre kialakított struktúrákat, melyek Európaszerte igen eltérőek. A probléma relevanciája is különböző fokú az egyes országokban, tekintettel arra, hogy a kettős diagnózis előfordulása számos tényezőtől függ, melyek a konklúzióban kerülnek kifejtésre.

Európai szinten a kettős diagnózis prevalenciája a szerhasználók körében magas, a klinikai és pszichoszociális következmények pedig súlyosabbak, mint a kizárólag szerhasználat miatt kezelésben lévőknél. Ha a páciens felmérése során nem veszik észre a pszichiátriai zavar jelenlétét, az a kezelés eredményességére jelent veszélyt. Az EMCDDA kiadványa a komorbiditás felismeréséhez nyújt segítséget a szakértők számára.

A kiadvány angol nyelven elérhető [az EMCDDA honlapján](#). ■

AZ EMCDDA TEVÉKENYSÉGE A SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS ADATGYŰJTÉSÉVEL KAPCSOLATOSAN

Az EMCDDA húsz évvel ezelőtti megalakulása óta dolgozik a kábítószer-fogyasztással kapcsolatos sürgősségi betegellátás adatgyűjtésének kiaknázási lehetőségein.

A túlادagolások monitorozásának célja és haszna

A kórházi sürgősségi ellátás adatai különleges betekintést engednek a kábítószer-fogyasztás akut egészségügyi következményeibe a már bevált indikátorokon túl is. A sürgősségi adatok segítik jobban megérteni a magas kockázatú szerhasználat trendjeinek alakulását, egyes különleges droghasználói csoportok – például a designer drogok fogyasztóinak – jellemzőit, vagy a klasszikus kábítószeresek fogyasztásának pl. a heroinhasználat visszatérésének előrejelzését.

A sürgősségi ellátás adatai segítenek megérteni más súlyos egészségügyi következményeket – így a halálos kimenetelű túlادagolást, és megmutatják a receptköteles gyógyszerek visszaélészerű használati mintázatait is. Az akut ellátás adatai hozzájárulnak a Korai Jelzőrendszer működéséhez, mert az aggasztó jeleket gyakran képesek korábban jelezni, mint a Kezelés-ellátás vagy a Halálozás szakterületeken megjelenő adatok.

Európában kevés kiépített rendszer létezik a sürgősségi ellátás monitorozására, mely képes jelezni a kezelési igények számának, karakterének vagy trendjeinek alakulását. Ezek a monitoring rendszerek egy közös alapra, az **Egyesült Államokban 2011-ig működő DAWN (Drug Abuse Warning Network) rendszerre** épülnek.

Szakmai kiadványok

Jelenleg limitált a szisztematikus adatgyűjtés az akut ellátási igényekről szerte Európában. Az adatgyűjtés lehetőségét és a kábítószer-probléma jobb megértéséhez nyújtott hozzáadott értékét azonban több jelentés és kiadvány is vizsgálta. A témában az évek alatt felhalmozódott **módszertani tapasztalatokat, megfontolásokat az EMCDDA honlapján is közreadta.**

Az akut sürgősségi ellátási igények monitorozásáról Európában, különös tekintettel a kokainhasználattal összefüggő mérgezésekre, 2014-ben áttekintő kiadvány is született. Ez a **jelentés és a kapcsolódó videó is megtekinthető az EMCDDA weboldalán.** Jelenleg zajlik a kannabisz okozta mérgezések sürgősségi ellátásának társadalmi terheit feltáró kutatómunka is. A magas kockázatú **opiátfüggők visszaélészerű benzodiazepin-használatával foglalkozó kiadvány** is külön fejezetet szentel a sürgősségi ellátás szerepének.

A sürgősségi ellátás adatgyűjtése illeszkedik az ügynökség munkatervének azon pontjába, mely a „kábítószer-fogyasztással összefüggő nem halálos kimenetelű egészségügyi következményekkel kapcsolatos jelentési kapacitás” fejlesztését célozza. Általánosabban, a sokoldalú források megértése segít az aktuális szerhasználati mintázatok és trendek, az egészségügyi és szociális következmények és a válaszlépések kialakításában.

Aktuális projektek

A monitorozás egyik fontos eleme az EMCDDA és az Euro-DEN (European Drug Emergencies Network) projekt közötti együttműködés. A 2013-as és 2015-ös az EU, majd pedig az ügynökség által támogatott projekt 15 országból, 20 sürgősségi ellátóhely bevonásával gyűjt adatokat a klasszikus és a designer szerek okozta mérgezések esetekről.

A NEPTUNE projekt keretében kidolgozásra került egy **útmutató a klasszikus és a designer szerek okozta akut és krónikus ártalmak klinikai menedzsmentjéről** orvosok és egészségügyi szakemberek számára. ■

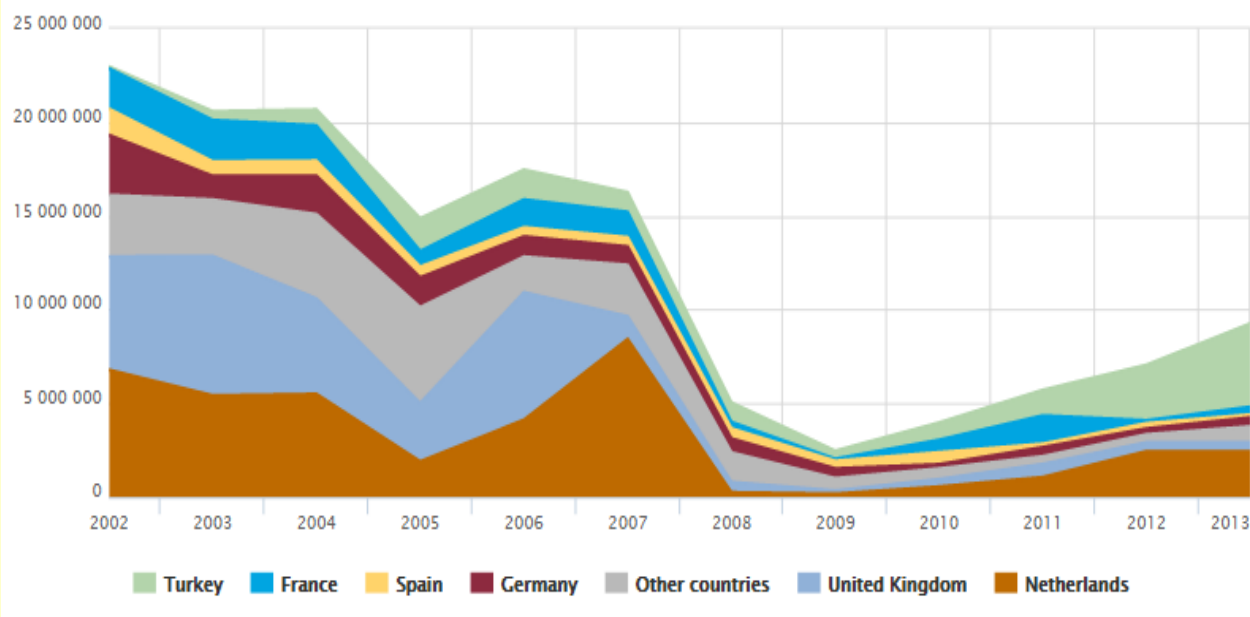
FÓKUSZBAN AZ MDMA TARTALMÚ TABLETTÁK LEFOGLALÁSA EURÓPÁBAN

A sürgősségi ellátási igények hagyományosan az ecstasy tabletták lefoglalásával függtek össze Európában. A sürgősségi események a tabletták összetételével, "tisztaságával" illetve az MDMA magas hatóanyagtartalmával mutattak korrelációt.

A főbb érintett országokban (Egyesült Királyság, Hollandia, Franciaország) a 2000-es évek elején évente mintegy 25 millió tablettát foglaltak le összesen. Az illegális laboratóriumok működése, azaz a tabletták előállítása is ezekben az országokban történt. A lefoglalások száma 2002 és 2005 között 9 millió tablettával csökkent.

2008-ban hirtelen, drasztikus mértékben lecsökkent az MDMA tartalmú tabletták lefoglalása: 2008 és 2011 között mintegy 5 millió darab tablettát foglaltak le évente. A tabletták összetétele is megváltozott, eleinte piperazin származékok jelentek meg a tablettákban, majd 2010 után megjelentek a katinonok is. A sürgősségi ellátási igények az utóbbi években a katinonszármazékokhoz, legújabban pedig a szintetikus kannabinoidokhoz is köthetők. Míg korábban a sürgősségi ellátási igények jellemzően vegetatív tünetekre voltak visszavezethetők, a designer szerek elterjedésével az akut pszichiátriai kórképek is megjelentek a sürgősségi ellátásban. ■

MDMA tartalmú tabletták lefoglalása a főbb érintett európai országokban 2002-2013 között (darab)

Forrás: EMCDDA 2016

RÖVID INTERVENCIÓK A SÜRGŐSSÉGI BETEGELLÁTÁSBAN ÚJ EMCDDA SZAKIRODALMI ÖSSZEGRZÉS

Az EMCDDA 2016 januárjában adott közre egy szakirodalmi összegrzést a sürgősségi ellátásban végzett rövid intervenciókról. Ezek olyan beavatkozások, melyeknek célja, hogy segítse a szerhasználóknak felismerni a káros szerhasználati mintázatokat (pl. polidroghasználat, használat intenzitása) és motiválja őket ezek megváltoztatásában. Kutatások azt igazolták, hogy a sürgősségi osztályok jó terepet kínálnak a lehetőségek maximális kihasználására, ugyanis az ott megjelenő szerhasználók nem feltétlenül részesülnek állapotfelmérésben vagy kerülnek átirányításra addiktológiai ellátásba.

Az EMCDDA szakirodalmi összegrzése öt szisztematikus áttekintésen és 16 randomizált kontrollált vizsgálaton alapul, és kiemeli a rövid beavatkozásokban rejlő lehetőségeket, valamint felhívja a figyelmet a további kutatás szükségességére ebben a témában.

A szakirodalmi összegrzés angol nyelven elérhető [az EMCDDA honlapján](#). ■

UPSZ! – FEBRUÁRI AKTUALITÁSOK

Riasztás

Az EMCDDA ebben a hónapban egy riasztást adott ki:

A 2016. február 8-án kiadott riasztás szerint Európában 2016 januárjáig összesen 36 súlyos egészségügyi következményekkel járó eset történt az **MDMB-CHMICA** nevű vegyülettel összefüggésben. 2014 szeptembere és 2015 júliusa között 13 haláleset és 23 nem halálos kimenetelű mérgezéses esetről érkezett jelentés (míg Magyarország 2 halálesetről számolt be, Németország 4, Norvégia 1, Svédország pedig 6 halálesetről). Az MDMB-CHMICA-ról először Magyarország küldött hivatalos bejelentést 2014 szeptemberében, azóta azonban 21 ország számolt be a vegyület megjelenéséről. Az első bejelentés óta több mint 1200 esetben közel 50kg MDMB-CHMICA tartalmú anyagot foglaltak le porként vagy növényi keverékként. Az eddigi események miatt jelenleg az EMCDDA az Európával együtt egy Közös Jelentésben gyűjti össze az információkat a vegyülettel kapcsolatban, ami alapján az Európai Bizottság döntése szerint kockázatértékelés kezdődhet meg.

Az Európai Unió tagállamaiban 2016. január 15. és február 15. között megjelent új anyagok:

- a **2-[[2-(4-chloro-2,5-dimethoxy-phenyl)ethylamino]methyl]phenol (25C-NBOH)** nevű vegyület, mely azonosításáról Németország tett bejelentést.
- az **1-(2H-1,3-benzodioxol-5-yl)-2-(ethylamino)pentan-1-one (Ephylone)** nevű vegyület, mely azonosításáról Szlovénia tett bejelentést.
- a **-(2,4-dimethylphenyl)-2-pyrrolidin-1-yl-propan-1-one (2,4-DMPPP)** nevű vegyület, mely azonosításáról Lengyelország tett bejelentést.
- az **5-(2-chlorophenyl)-1-(cyclopropylmethyl)-7-nitro-1,3-dihydro-2H-[1,4]-benzodiazepin-2-one (Cloniprazepam)** és az **1-(4-chlorophenyl)-2-(ethylamino)propan-1-one (4-CEC)** nevű vegyületek, melyek azonosításáról Svédország tett bejelentést.

Forrás: A Korai Jelzőrendszer hálózatába a **Tanács 2005/387/IB határozata** alapján érkező bejelentések.

NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ 2016

Időpont	Szervező	Cím	Helyszín	Információ
Március				
14-18.	UNODC	59 th session of the UN Commission on Narcotic Drugs (CND)	Bécs, Ausztria	A CND honlapja
21.	Nemzeti Drog Fókuszpont	Tűcsere szolgáltatók szakmai találkozója	Zártkörű találkozó	Beszámoló a májusi hírlevélben
24.		Tuberkulózis Világnapja		WHO a tuberkulózis ellen
Április				
19-21.	ENSZ	UNGASS 2016: Special session of the United Nations General assembly on the world drug problem	New York, USA	
26.	Public Policy Exchange	Young People's Mental Health in Europe	Brüsszel, Belgium	Az esemény honlapja